

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrstaðstjóri: Kristsjan Dahl
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov

Bláblátt: Rendi Jacobsen - Dagny
Joensen - Tórlinn Smíth -
Hilmar Jan Hansen -
Justinus Eldesgaard

Útgevari: P/T Sosialurin
Útseting: P/T Sosialurin
Prent: P/T Pressan 1981

Bústaður: Argjavei 26
Argjum
Telefon: 11820

Postadr.: Postmøga 76
110 Tórshavn
Telefax: 14720

Skilgóður fiskivinnu- politikkur gevur úrslit

FØROYINGAR og russar skrivaðu mikudagin undir ein rættiliga kollveltandi fiskivinnusáttmála. Sambært hesum áttámála økja vit kvotu okkara í russiska partinum av Barentshavinum við heilum 25%. Hetta mugu sigast at vera ófær og gleðilig tíðindi, nú jólini nærkast og vit skulu til at stinga út í kortið fyrri eitt nýtt ár.

LINJAN fyrri hesum samráðingum varð lögð 1. september, tá Tummas Arabo, landsstýrismaður vitjaði í Moskva. Síðani tá hava fiskivinnustjórin og hansara næstu menn tikið yvir og fullført linjuna við eini sera góðari avtalu sum úrslit. Hetta hava fiskimálaráðharrin og embætismenn hansara rós uppiborið fyrri. Og skulu vit vera teir fyrstu at takka teimum.

NEYVAN nakrantíð í søgu okkara hevur tað havt so stóran týdning sum nú

at fáa ein stórri kvotu til okkara svanga fiskiflota. Tað er eisini greitt, at umframt dagnaskap hjá okkara embætisfólki, so hevur tað verið tann skilgóði og langtíkaði fiskivinnupolitikkurin, sum hevur givið úrslit. Hetta at okkara fremstu politikkarar á fiskivinnuøkinum ikki bara havt dyrgt eftir løtvinningi men hava sæð fyrri sær ein útvíking, sum hædd skuldi takast fyrri. At vit hava verið positivir mótevnis russum og givið teimum stórar nøgdir av svartkjafti kemur okkum nú til góðar. Eisini tað at vit hava havt eina avgjörd meining um sokallaða piratfiskiskapinum hjá Barentshavinum hevur uttan iva eisini gagnað okkum. Høvdu vit føroyingar stuðla umrøddu skipum við føroyskum áhugamálum, so høvdu vit eisini verið við til at kappast ta grein, sum vit sita á. Tianbetur hevur fiskimálaráðharrin her verið standhaftigur og hevur víst seg sum eitt mannfólk og ein verðinspolitikarar, sum ikki bara leyp um garðin, har hann er lægstur.

NÚ kemur so túrin til norðmenn, og har vóna vit, at tað eisini fara at verða góð tíðindi. Eingin ivi er um, at stuðfasti politikkurin hjá landsstýrinum í spurninginum um sokallaða "pirat-skipini" eisini her fer at koma okkum til góða. Hóast tað ber til at fáa eygað á nakrar nýggjar møguleikar hjá skipum aðrastaðni frá og við føroyskum áhugamálum, so er tað nú einaferð so, tá tú hevur avtalur við onnur lond, at tú noyðist at halda teg innan fyrri tær bæði skrivaðu og óskrivaðu reglur, ið eru. Hetta hevur landsstýrið gjørt - tað hevur ikki givið seg fyrri trýstinum frá løtvinningaskreftum - og nú síggja vit úrslitið.

VÓNANDI er henda avtalan bert ein partur av einum øktum samstarvið við russar. Vit hava brúk fyrri russum og teir fyrri okkum. Tí er at vóna, at tær royndir, sum vinnulívmenn í Føroyum nú í mong ár hava við samarbeiði við russar fara at bera stórri ávøkstur og at landsstýrið ger sítt til at stuðla hesum

positivu kreftum. Eisini í hesum hevur drívmeini verið at byggja upp nakað upp á longri sikt. Hesir menn hava ikki bert havt ein løtvinning fyrri eygað. Teir hava vitað, hvussu nógv tað hevur at siga at leggja ting til rættis, at arbeida upp á longri sikt og ikki minst - at byggja upp eitt álít millum tveir partar, sum skulu arbeida saman og fáa nakað burtur úr hvørjum øðrum.

HER koma drúgvu royndirnar hjá teimum mongu á Skipasmiðjuni Føroyar nú okkum til góða. So talan er her um fólk - bæði á politiska økinum og í vinnulívinum - sum ganga ta røttu og einastu leiðina: nevniliga at byggja upp eitt álíftult samarbeiði við eitt annað lond, sum miðjar móti vinningi fyrri báðar partar uppá longri sikt. Hetta er tað vit hava manglað í Føroyum. Nú bendir okkurt á, at vit eru búnir til tess og at vit hava tær røttu fólkini til at fullføra hetta - í vinnulívinum og í landsstýrinum. Góðan arbeidshug hinir gomlu.

Heilagagar kýr

Tað eru tvey sløg av borgarum í Føroyum, tey sum kunnu fáa sekkin frá einum degi til annan, og so heilagu kýrnar, tænastumenninir, sum hava trý og eitt hálvt ára uppsøgn! Skrivar Bergur Jacobsen, landsstýrismaður

Nú ein hevur sitið og hugt at sparimøguleikum til figgjarlógina fyrri komandi ár, er ein sum aldrin áður vordin greiðir yvir, at tað finnst ein stættur í føroyska samfelagnum, sum hevur ein ótrúliga stóran framhjárætt, og tað er tænastumannastætturin, sum hóast alt ikki er so fámentur í samfelag okkara.

Størsti parturin av arbeiðandi fjøldini í Føroyum, tey tímaløntu og fiskimenn, hava als onga uppsagnartíð og trygd av nøkrum slag. Onnur, t.d. starvsfólk, hava eina ávísa trygd, tryggjar, seks ella átta mánaðar uppsagnartíð.

Men eftir stendur so tænastumannastætturin, sum fyrst hevur seks mánaðar uppsagnartíð, og sum síðani hevur tryggjaða løn í trý heil ár eftir at tey eru uppsøgd, tað er trygd fyrri løn í trý ár og seks mánaðir.

Á teimum økjum innan almenna sektorin har allur ella størsti parturin er tæn-

astumenn, er næstan ómøguligt at gera sparingar - og sjálvt um onki grundarlag er undir størvunum hjá hesum fólkunum, t.d. um onki barn er í einum bygdarskúla, ella um eitt læknastarv verður niðurlagt, so noyðast vit kortini at gjalda hesum fólkunum løn í trý ár og seks mánaðir.

Tað er sjálvandi rætt at fólk hava eina ávísa trygd fyrri at tey ikki kunnu fáa sekkin frá einum degi til annan - men tað skal valda! Hví skulu summi verða tryggjað í trý og eitt hálvt ár, meðan onnur nóg illa eru tryggjað í ein dag?

Støðan, sum hon er júst í dag, átti at havt lært okkum, at tað er neyðugt at lónarlagið fylgir við konjunkturinum annars. Lønin á privata arbeidsmarknaðinum ger tað av sær sjálvum, fólk arbeida styttri tíð, ella missa tey arbeiði. Fastløn fólk annars eru eisini farin niður í løn ella tíð, so sum tørvur

er á. Men samstundis so hava vit henda tunga bjálk mitt í samfelagnum, sum er tryggjaður upp um háls og herðar, og sum ongin kann røra, seta niður í tíð, ella koyra til hús uttan við løn í trý ár.

Tað er ein rættuliga stórir spurningur, um ein so viðkvæmur búskapur, sum hin føroyski hevur ráð og orku til at halda eina stætt við so stórar lónartrygd. Og hvussu er tað við moralinum? Hví er tað ein sjálfvylgja at summi skulu kunna fáa sekkin eftir einum degi, meðan onnur eru tryggjað í trý og eitt hálvt ár???

Undirritaði skrivar hvørki vegna sjálvstýrisflokkin ella landsstýrið - men, eitt er vist, og tað er at nú samfelagið fær at tødna á so mangan hátt, so fara vit samstundis at noyðast at fæða eina stætt, sum hevur eini sjálfvøgd rættindi til at ganga hendur í lumma fyrri fulla løn í trý ár, eftir at arbeiði er hvorvið undan teimum.

Tað er aldrin ov skjótt at avtaka tænastumannastættini við lóg - ongin nýttist størri trygd enn tey, sum hava t.d. starvsmannasáttmála!

At siga at tað ikki er stættamunur í føroyska samfelagnum, tað er lygn, tí her eru tvey sløg av arbeiðandi fólk, tey, sum kunnu fáa sekkin her og nú, og so hini, sum ongin kann nema í trý og eitt hálvt ár!

Bergur Jacobsen

Lesarabrøv

Ungdómurin flýggjar

Undir hesi yvirskrift stóð ein politisk viðmerking í Dimmu 23. nov., har skrivarin loyprisar dønum fyrri teirra blískap móti føroyingum, sum koma til Danmarkar undan arbeidloysinum her heima, og tekur hann soleiðis til: «danir standa við opnum ørmum og taka í móti føroyska ungdominum, geva honum útbúgving fyrri samfelagsins rokning, skaffa honum arbeiði, veita sosialhjálp, um neyðugt, og javnstilla annars okkara ungdom við teirra eigna».

Hatta ljóðar alt mikið gott, men hatta passir bara yvirhøvið ikki. Fleiri dømi eru um tað beint øvugt.

Tað eru ikki so fá ung, sum hava verið illa fyrrikomin niðri og dømi eru eisini um familjur, sum vórðu noyðdar at koma heim aftur, tí at tey ikki fingur frið at liva har. Onnur vórðu jagstrað og rópt varð eftir teimum, at tey vóru «nassarar» og mangt, sum verri var.

Seinni í greinini stendur: Vit

mugu koma burtur úr hesum at síggja ríkisfelagsskapin sum eitt sjálvstøðugt hjá føroyingum.

Tað var nettup tað, sum Skak-Nielsen segði, at føroyingar brúktu statsstøðulin sum koddan at sova á.

So stendur til seinast í greinini: Hóast føroyski ungdomurin noyðist at flýggja, kunnu vit hóast alt fegnast um, at hann hevur eitt stað at fara til.

Men soleiðis hevði ikki verið, um loysingarflokkarnir vóru komnir á mál.

Eg haldi ikki, at tað er bara gott, at allur ungdomurin fer til Danmarkar; tað eru onnur lond við, men bara ikki fyrri føroyingum, sum tað sær út. Vit kunnu bert spegla okkum í íslendingum, teir kunnu fara aðrastaðni enn til Danmarkar at lesa, teir lesa bæði í Svøríki, Noregi og aðrastaðni, og teir hava ongan annan at líta á uttan seg sjálvan.

Lesarl

Lívdin, Dj. í Geilsgotu 1

Nú er opið soleiðis:
fríggjakvöld og leygarkvöld frá kl. 19.00 til 01.00,
og sunnukvöld frá kl. 19.00 til 23.00.
Frá 1. januar er aldursmarkið 16 ár.